

Mål C-344/95

Europeiska gemenskapernas kommission mot Konungariket Belgien

”Fördragsbrott — Artikel 48 i EG-fördraget — Direktiv 68/360/EEG”

Förslag till avgörande av generaladvokat C.O. Lenz föredraget den 14 november 1996	I - 1039
Domstolens dom (sjätte avdelningen) av den 20 februari 1997	I - 1046

Sammanfattning av domen

- 1. Fri rörlighet för personer — Arbetstagare — Tillstånd att uppehålla sig för att söka arbete — Vistelsens längd — Nationell lagstiftning enligt vilken medborgare från andra medlemsstater som söker arbete automatiskt tvingas lämna territoriet efter en tidsperiod om tre månader — Avvisning
(EG-fördraget, artikel 48; rådets direktiv 68/360)*
- 2. Fri rörlighet för personer — Rätt till inresa och vistelse för medborgare i medlemsstaterna — Arbetstagare som har en anställning med en varaktighet av minst ett år — Nationell lagstiftning som för de första sex månaderna av en arbetstagares vistelse föreskriver utfärdande och förnyelse av folkbokföringsintyg och betalning av en avgift för dessa dokument — Avvisning
(EG-fördraget, artikel 48; rådets direktiv 68/360, artiklarna 1, 4 och 9.1)*

3. *Fri rörlighet för personer — Rätt till inresa och vistelse för medborgare i medlemsstaterna — Arbetstagare och säsongarbetare vars anställning inte förväntas vara mer än tre månader — Nationell lagstiftning om utfärdande av ett dokument angående vistelse och betalning av en avgift för detta dokument — Avvisning*
 (EG-fördraget, artikel 48; rådets direktiv 68/360, artiklarna 8.1 a, 8.1 c och 8.2)

1. Principen om den fria rörligheten för arbetstagare, som uttrycks i artikel 48.1—48.3 i fördraget, skall ges en vidsträckt tolkning och förutsätter att medlemsstaternas medborgare kan röra sig fritt inom andra medlemsstater och vistas där för att söka arbete.

Artikel 48 garanteras ändamålsenlig verkan när gemenskapslagstiftningen eller, om sådan inte finns, en medlemsstats lagstiftning, ger de berörda en rimlig tidsfrist som gör det möjligt för dem att inom den berörda medlemsstatens område skaffa sig kunskap om de erbjudanden om anställning som motsvarar deras yrkesmässiga kvalifikationer och för att i förekommande fall vidta nödvändiga åtgärder för att få anställning.

I frånvaro av gemenskapsbestämmelser som bestämmer en tidsfrist för gemenskapsmedborgares vistelse i samband med att de söker anställning, har medlemsstaterna rätt att bestämma en rimlig tidsfrist i detta avseende. Om den berörde efter tidsfristens utgång kan bevisa att han fortfarande söker arbete och att han har verklig möjlighet att få anställning, kan

han inte tvingas att lämna värdmedlemsstatens territorium.

Av detta följer att en medlemsstat underlåter att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 48 i fördraget om den tvingar medborgare från andra medlemsstater som söker arbete att automatiskt lämna territoriet efter en tidsperiod om tre månader.

2. En medlemsstat underlåter att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 48 i EG-fördraget och enligt direktiv 68/360 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer om medlemsstaten, för arbetstagare som har en anställning med en varaktighet av minst ett år, under de första sex månaderna av deras vistelse i stället för uppehållstillstånd för medborgare i en medlemsstat utfärdar två på varandra följande folkbokföringsintyg, mot en avgift uppgående till det belopp som avkrävs egna medborgare för utfärdande av identitetskort.

Artikel 4 i direktivet innebär nämligen att medlemsstaterna är skyldiga att utfärda uppehållstillstånd till varje arbetstagare som med stöd av vederbörliga handlingar, det vill säga det dokument med vilket han reste in i landet samt en bekräftelse på anställning från arbetsgivaren eller ett anställningsintyg, kan bevisa att han tillhör en av de kategorier som anges i artikel 1 i samma direktiv. I ett sådant system för folkbokföringsintyg tas ingen hänsyn till om en arbetstagare från en annan medlemsstat, vid sin första begäran om utfärdande av ett uppehållstillstånd, redan har uppvisat alla de handlingar som krävs i direktivet. Enligt detta system kan det dessutom gå sex månader innan uppehållstillståndet utfärdas. Detta förfarande och den tid som går innan uppehållstillstånd utfärdas medför alltför stora bördor och utgör följaktligen ett hinder mot arbetstagares fria rörlighet, vilket står i strid med artikel 48 i fördraget.

Det framgår dessutom tydligt av artikel 9.1 i direktivet att de uppehållstillstånd som beviljas EG-medborgare skall utfärdas och förnyas gratis eller mot betalning av ett belopp som inte är högre än de avgifter och skatter som tas ut vid utfärdandet av identitetskort till landets egna medborgare. Med beaktande av systemet för utfärdande av folkbokföringsintyg måste en EG-medborgare genomgå flera administrativa etapper innan han erhåller en slutgiltig handling, och han måste vid varje tillfälle betala en avgift. Även om

varje avgift var och en för sig inte överstiger beloppet för utfärdande av ett identitetskort för egna medborgare, överstiger de sammanlagt detta belopp, vilket strider mot artikel 9.1 i direktivet.

3. En medlemsstat underlåter att uppfylla sina skyldigheter enligt artikel 48 i fördraget och enligt direktiv 68/360 om avskaffande av restriktioner för rörlighet och bosättning inom gemenskapen för medlemsstaternas arbetstagare och deras familjer om den för arbetstagare och säsongarbetare, vars anställning inte förväntas vara mer än tre månader, utfärdar ett dokument angående deras vistelse och kräver betalning för detta dokument.

Artikel 8.1 a i direktivet föreskriver att en medlemsstat, utan att utfärda uppehållstillstånd, skall tillerkänna en arbetstagare vars anställning inte förväntas vara mer än tre månader rätten att vara bosatt inom dess territorium. För vistelsen skall det dokument med vilket han reste in i landet och en uppgift från arbetsgivaren om anställningstidens förväntade längd vara tillräckligt. Enligt artikel 8.1 c i direktivet omfattar denna bestämmelse en säsongarbetare, om han har ett anställningsavtal stämplat av den behöriga myndigheten i den medlemsstat där han fått arbete. Artikel 8.2 i direktivet ger de behöriga myndigheterna i värdstaten möjlighet att

kräva att arbetstagaren anmäler att han uppehåller sig inom territoriet. Varje åtgärd som går längre än en sådan anmälan och liknar ett tillstånd eller ett uppehållstillstånd är oförenlig med direktivet.

Dessutom utgör kravet på betalning av en avgift vid en sådan anmälan ett pekuniärt hinder mot arbetstagares fria rörlighet, vilket står i strid med gemenskapsbestämmelserna.